

Krajowa Rada Komornicza

ul. Szpitalna 4/10 | 00-031 Warszawa | tel 22 827 71 13 | faks 22 827 29 76 | krk@komornik.pl | www.komornik.pl

Warszawa, dnia 07 listopada 2023 r.

KRK/VIII/950/23

Szanowny Pan

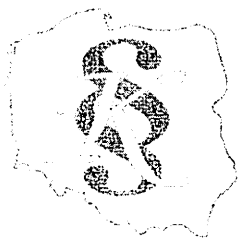
Rafał Kowalski

redakcja.ngo.pl / poradnik.ngo.pl

W odpowiedzi na zapytanie przesłane drogą elektroniczną dotyczące dopuszczalności prowadzenia egzekucji przeciwko podmiotowi będącemu organizacją pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” ze środków pochodzących z wpłat 1,5% podatku dokonanych na podstawie art. 45c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2647 ze zm.), zwanej dalej „ustawą podatkową”, zgromadzonych na rachunku bankowym tejże organizacji, wyjaśnia co następuje.

W przedstawionym zagadnieniu wskazano, że na skutek zajęcia dokonanego przez komornika sądowego rachunków bankowych organizacji zostały zablokowane środki pochodzące z 1,5% podatku, a tym samym osoba, która miałaby być beneficjentem prowadzonej zbiórki nie może otrzymać zgromadzonych środków. Zajęcia dokonane przez organ egzekucyjny dotyczyły należności cywilnoprawnych organizacji. Przytoczony został przy tym argument, iż na skutek prowadzenia egzekucji ze środków z 1,5% (za zaległości cywilne organizacji), nie mogą być one wykorzystane zgodnie z obowiązującym prawem, tj. nie mogą być wykorzystane na prowadzenie działalności pożytku publicznego. Ponadto prowadzenie egzekucji ze środków 1,5% powoduje, że nie są respektowane cele szczegółowe wskazywane przez podatników. Działania takie, zdaniem Redakcji NGO, mogą podważać zaufanie obywateli do należytego wykorzystania środków z 1,5%. Z tych względów postawiono pytania: 1) czy środki z 1,5% podlegają ochronie prawnej przed egzekucją komorniczą - w celu umożliwienia wykorzystania tych środków zgodnie z regulacjami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; 2) czy środki z 1,5% znajdujące się na koncie bankowym zadłużonej organizacji OPP podlegają zajęciu jak każdy inny majątek dłużnika i tym samym mogą być wykorzystane na działania niebędące działalnością pożytku publicznego.

Odnosząc się do przedstawionego zagadnienia wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 803 k.p.c. *tytuł wykonawczy stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji o całe objęte nim roszczenie i ze wszystkich części majątku dłużnika, chyba że z treści tytułu wynika co innego*. Poza tym ograniczenia egzekucji co do poszczególnych składników majątku dłużnika mogą wynikać z art. 829 – 835 k.p.c oraz z przepisów szczególnych znajdujących się w innych ustawach. Wskazane

Krajowa Rada Komornicza

ul. Szpitalna 4/10 | 00-031 Warszawa | tel. 22 827 71 13 | faks 22 827 29 76 | krik@komornik.pl | www.komornik.pl

przepisy kodeksu postępowania cywilnego ani też przepisy wyżej wskazanych ustaw nie zawierają żadnych ograniczeń odnoszących się do środków pochodzących w wpłat 1,5% podatku, dokonanych na podstawie art. 45c ustawy podatkowej. Ograniczeń w tym zakresie nie zawierają również przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571 ze zm.).

Należy zaznaczyć, że według treści art. 45c ustawy podatkowej, na wniosek podatnika Naczelnik urzędu skarbowego przekazuje kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% należnego podatku **na rzecz wskazanej organizacji pożytku publicznego**. Tak samo stanowi przepis art. 27 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z powyższego wynika, że środki pochodzące z części podatku przekazywane są **na rzecz wybranej organizacji pożytku publicznego**, a nie na rzecz konkretnej osoby. Wobec powyższego, z chwilą przekazania środków stają się one wyłączną własnością organizacji pożytku publicznego, nawet jeśli w ramach organizacji utworzone są „subkonta” przypisane do poszczególnych beneficjentów tych środków. Zgodnie zaś z treścią art. 27 ust. 2 i 2a otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych **mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego**. W przypadku wydatkowania przez organizację pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w sposób niezgodny z ust. 2, stwierdzonego w wyniku kontroli, o której mowa w art. 29, lub kontroli przeprowadzonej przez inny organ kontroli państwowej, naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, **Dyrektor Narodowego Instytutu wydaje decyzję zobowiązującą organizację pożytku publicznego do zwrotu nieprawidłowo wydatkowanych środków, określając kwotę podlegającą zwrotowi i termin, od którego nalicza się odsetki**. Dodatkowo przepis art. 33a ust. 1 i 2 ustawy wskazuje, że Dyrektor Narodowego Instytutu w przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 23 wzywa organizację pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień, zaś w przypadku niezastosowania się organizacji do wezwania w terminie 30 dni od jego otrzymania występuje do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2, lub organizacji, o której mowa w art. 22 ust. 3. Przepis ten ma zastosowanie również w przypadku posiadania zaległości podatkowych, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne czy też w przypadku niewykonania wyroku sądu powszechnego lub administracyjnego (art. 33a ust. 2 ustawy). Przepis ten jest konsekwencją założenia ustawodawcy, że organizacją pożytku publicznego może być wyłącznie podmiot, który nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznaczają na działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów. W sytuacji, gdy organizacja taka posiada zaległości podatkowe, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, czy też nie wykonuje orzeczeń sądu powszechnego lub administracyjnego.

Krajowa Rada Komornicza

ul. Szpitalna 4/10 | 00-031 Warszawa | tel. 22 827 71 13 | faks 22 827 29 76 | krki@komornik.pl | www.komornik.pl

Niewykonanie przez organizację orzeczenia sądu (tytułu wykonawczego) prowadzi do konieczności przymusowej realizacji nałożonego obowiązku, przez co powstaje stan, w którym otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych zostają wykorzystane (w drodze przymusu) na inny cel, niż prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Zaistniała sytuacja rzeczywiście powoduje, że nie są respektowane cele szczegółowe wskazywane przez podatników, co podważa zaufanie obywateli, ale nie do należytego wykorzystania środków z 1,5%, a do danej organizacji pożytku publicznego, której podatnicy powierzyli część swoich środków pieniężnych. W razie nieusunięcia nieprawidłowości, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 4 ustawy podlegające obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego winny utracić status organizacji pożytku publicznego, zaś organizacje pozarządowe inne niż wymienione powyżej oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 winny być wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego (art. 33a ust. 1 i 2 ustawy w związku z art. 22 ust. 2 i 3 ustawy).

Reasumując, wskazać należy, że:

- 1) obowiązujące przepisy prawa nie przewidują szczególnej ochrony prawnej odnośnie środków pochodzących z wpłat 1,5% podatku; w szczególności przepisy nie przewidują, że wyodrębnione w ewidencji księgowej otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 27 ust. 2c ustawy) nie podlegają egzekucji sądowej,
- 2) tym samym środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych znajdujące się na rachunku bankowym podlegają zajęciu jak każdy inny majątek dłużnika, co nie oznacza jednak, że w takiej sytuacji mogą być wykorzystane na działania niebędące działalnością pożytku publicznego. Wykorzystanie środków na działania niebędące działalnością pożytku publicznego spowoduje reakcje określone w przepisach ustawy ze strony właściwych organów,

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia okażą się przydatne i wystarczające.

Z wyrazami szacunku,
Prezes
Krajowej Rady Komorniczej

Sławomir Szynalik